

Wreck Protect pressemeddelelse.

BESKYTTELSE AF HISTORISKE SKIBSVRAG

Wreck Protect Projektet er et EU finansieret projekt under 7. Rammeprogram, Tema 6, Miljø. Projektet begyndte i april 2009 og varer i 2 år.

De vigtigste mål i Wreck Protect er:

- At udvikle et brugervenligt værktøj til at lokalisere og forudsige spredning af pæleorm *Teredo navalis*.
- At undersøge og opsummere de bedste metoder til in situ beskyttelse af bevaringsværdige skibsvrag.

Pæleorm (*Teredo navalis*) er en invasiv art, der har angrebet mange skibsvrag i Skagerrak og Kattegat, og spreder sig nu også østpå ind i Østersøen. Pæleorm vokser ved at spise sig gennem træ nedsænket i havet og skaber derved tunneler, der svækker træstrukturen og gør træet meget modtageligt for skader forårsaget af stærk havstrøm eller kontakt fra passerende genstande. Pæleorme anses som en stor trussel mod undersøiske kulturskatte, såsom de historisk vigtige skibsvrag i Østersøen.

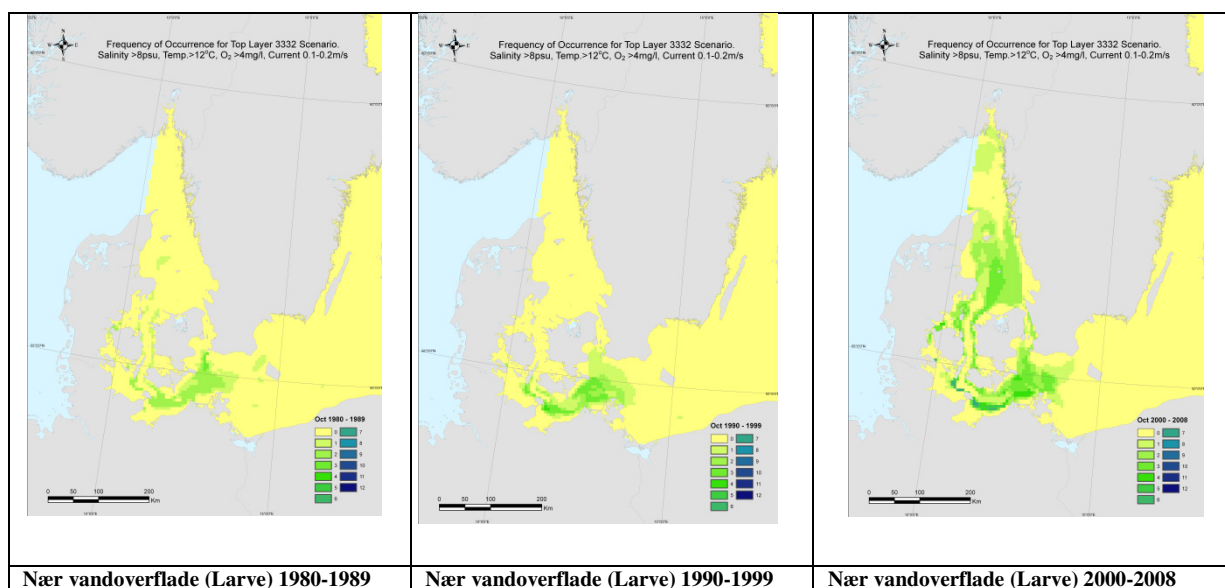

Et stykke træ, som er angrebet af *Teredo navalis*.

Projektets forskere har opsummeret pæleormens tolerance overfor salinitet, temperatur, iltindhold og strømforhold, i de forskellige stadier af en pæleorms livscyklus. Disse tolerancer er brugt til at modellere udbredelsen af pæleorm for perioderne 1980-2008 (hindcast) og 2009-2020 (forudset).

En Geografisk Informations Systems model er blevet udviklet for at vise resultaterne i form af kort, som fremhæver sæsonmæssige og langsigtede ændringer i udbredelsen af pæleorm i Kattegat og Østersøen. Sådanne "Hot Spots" på disse kort fremhæver områder, hvor pæleorm har størst muligheder for at overleve, angribe træ og reproducere sig selv. Disse kort vil blive offentligt tilgængelige for at hjælpe beslutningstagere og forskere til at evaluere risikoen for pæleormenes angreb af historiske skibsvrag i Østersøen, og derved være til hjælp når beskyttelsen af disse vrage skal prioriteres.

Resultater viser at pæleorm er udbredt i hele Kattegat og de danske bælter om sommeren (juni – september), men mindre udbredt længere mod øst og Bornholm og den sydlige Østersø. Udbredelsen af reproduktionen af pæleorm i efteråret (oktober) er øget gennem de tre sidste årtier. Der foregår detaljerede undersøgelser for at bestemme, hvorvidt denne forøgelse er et resultat af klimaændringer.

Wreck Protect projektet er koordineret af Dr. Charlotte Gjelstrup Björdal, Technical Research Institute of Sweden og støttet af fem projekt partnere David Gregory (Nationalmuseet), Ziad Al-Hamdani (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland; GEUS), Jørgen Dencker (Vikingskibsmuseet), Martijn Manders (Dutch Cultural Heritage Agency) og Jon Havenhand and Christin Appelqvist (Göteborgs Universitet).

Projektets rådgivende komite trækker på forskere fra Frankrig, Tyskland og Finland

Zyad Al-Hamdani (azk@geus.dk)

Seniorforsker

De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)

Øster Voldgade 10

1350 København K.

